

RANKŲ HIGIENOS VERTINIMAS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE

Metodinės rekomendacijos

HIGIENOS INSTITUTAS

RANKŲ HIGIENOS VERTINIMAS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE

Metodinės rekomendacijos

Vilnius, 2018

Metodinės rekomendacijos asmens sveikatos priežiūros įstaigoms parengtos įgyvendinant Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro 2017 m. veiklos planą, patvirtintą Higienos instituto direktoriaus 2017 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. V-7.

Parengė

Ieva Kisieliienė, Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Inovacijų skyrius.

Recenzavo:

dr. Rolanda Valintėlienė, Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centras;

Vilija Girkšnienė, viešosios įstaigos Vilniaus universiteto Santaros klinikų Infekcijų kontrolės skyrius;

Vaida Kiznytė, Respublikinės Kauno ligoninės Infekcijų kontrolės skyrius.

Patvirtinta Higienos instituto Metodinės komisijos posėdyje 2017 m. gruodžio 14 d., protokolo Nr. MTD-6.

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Išleido Higienos institutas

Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius
Tel. +370 5 262 4583
Faks. +370 5 262 4663
El. p. institutas@hi.lt
www.hi.lt

Parengė ir spausdino UAB BMK LEIDYKLA

J. Jasinskio g. 16, LT-03163 Vilnius
Tel. +370 5 254 6961
El. p. info@bmkleidykla.lt
www.bmkleidykla.lt

Kalbos redaktorė Angelė Pletkuvienė
Dizaineris Simonas Barščiauskas
Tiražas 50 vnt.

TURINYS

SANTRUMPOS	4
SĄVOKOS	5
PAGRINDIMAS.....	6
REKOMENDACIJŲ PASKIRTIS	9
RANKŲ HIGIENOS VERTINIMAS	9
Bendrieji rankų higienos vertinimo principai	9
Rankų higienos vertinimą atliekančių darbuotojų vaidmuo.....	10
Rankų higienos vertinimo eiga	10
Rankų higienos vertinimo metodikos pagrindinės nuostatos	12
Rankų higienos stebėjimo trukmė	12
Rankų higienos vertinimo apimtis.....	13
Rankų higienos vertinimo duomenų rinkimo anketa	13
Duomenų tvarkymas ir analizė.....	14
LITERATŪRA	16
PRIEDAI.....	17

SANTRUMPOS

ASPĮ	– asmens sveikatos priežiūros įstaiga
CVK	– centrinės venos kateteris
HI	– hospitalinė infekcija
MO	– mikroorganizmai
PSO	– Pasaulio sveikatos organizacija
PVK	– periferinės venos kateteris

SAVOKOS

Antiseptika – laikinųjų odos mikroorganizmų sunaikinimas ir nuolatinių mikroorganizmų skaičiaus sumažinimas ant odos, gleivinės ir kitų audinių.

Chirurginė rankų antiseptika – švarių (nuplautų) rankų odos įtrynimasis prieš operacijas ir kitas invazines medicinos procedūras odos antiseptikais, siekiant sunaikinti laikinuosius odos mikroorganizmus ir sumažinti nuolatinių mikroorganizmų skaičių.

Higieninė rankų antiseptika – rankų odos įtrynimasis antiseptikais, siekiant sunaikinti laikinuosius mikroorganizmus ir sumažinti nuolatinių odos mikroorganizmų skaičių.

Invazinė procedūra – odos pradūrimas, pjūvis ar bet kokios medicininės priemonės įterpimas į kūno audinius ar ertmes diagnostikos, gydymo ir reabilitacijos tikslais.

Kolonizacija – mikroorganizmų buvimas ir dauginimasis ant žmogaus kūno ir jo viduje, nesukeliantis infekcijos klinikinių simptomų (požymių).

Laikinieji odos mikroorganizmai – mikroorganizmai, patekę iš aplinkos ir trumpai gyvenantys ant odos.

Nuolatiniai odos mikroorganizmai – mikroorganizmai, kurie nuolat gyvena ir dauginasi paviršiniuose ir gilesniuose odos sluoksniuose.

Rankų higienos momentas – sveikatos priežiūros veiksmai, kai būtina atlikti rankų higieną siekiant sustabdyti sukėlėjų perdavimą.

Rankų higienos veiksmas – sveikatos priežiūros darbuotojo atlikta arba neatlikta rankų higiena, esant vienam iš rankų higienos momentų (situacijai, kai turėjo būti atlikta rankų higiena).

Rankų plovimas – teršalų ir laikinųjų odos mikroorganizmų pašalinimas plauvant rankas vandeniu ir muilu.

Kitos šiose rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktuose vartojamas sąvokas ir jų apibrėžtis.

PAGRINDIMAS

Nuo 2009 m. PSO vykdoma kampanija, kurios šūkis – „Saugok gyvybes: plauk savo rankas“, rodo, kad rankų higiena yra paprastas ir efektyvus sprendimas, mažinantis HI ir antimikrobiniais preparatais atsparių MO plitimą ir apsaugantis pacientus nuo HI [1]. Ši kampanija ir kiekvienų metų gegužės 5 dieną minima Pasaulinė rankų higienos diena atkreipė sveikatos priežiūros, infekcijų kontrolės specialistų, ASPJ administratorių ir nacionalinių institucijų dėmesį į rankų higienos svarbą kovojant su HI. Rankų higienos svarba valdant HI įrodyta jau XIX amžiuje, kai vengrų gydytojas Ignazas Philippas Semmelweis'as nustatė, kad gimdyvių karštinės atveju skaičius reikšmingai sumažėja įdiegus tinkamą rankų higienos praktiką. 2000 m. žurnale „Lancet“ prof. D. Pittet'as publikavo straipsnį, kuriame konstatavo, kad rankų higienos praktika ASPJ yra prasta, o pagerinus rankų higieną reikšmingai sumažėjo HI, sukeltų meticilinui atsparaus *Staphylococcus aureus* (MRSA) [2].

PSO pasiūlyti ir mokslo įrodymais pagrįsti rankų higienos reikalavimai nustatyti ir perkelti į Lietuvos higienos normą HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 patvirtinimo“. Šioje normoje pateikiami pagrindiniai rankų higienos reikalavimai.

Rankų higienos procesui įvertinti PSO parengė rekomendacijas, kaip ASPJ vertinti rankų higieną [3]. Pagrindinis rankų higienos vertinimo tikslas – nustatyti, koks yra sveikatos priežiūros darbuotojų rankų higienos reikalavimų laikymosi lygis, taip pat įvertinti rankų higienos techniką ir kokybę. Rankų higienos stebėjimas ASPJ reikalingas ne tik siekiant nustatyti esamą rankų higienos praktiką, bet ir norint identifikuoti silpnąsias bei stipriąsias rankų higienos vietas ir atitinkamai planuoti darbuotojų mokymus rankų higienos tema.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. V-1073 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, vertinimo rodiklių sąrašų patvirtinimo“ nustatyti ASPJ, teikiančių stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas, veiklos kokybės vertinimo rodikliai, tarp kurių – „periodinis rankų higienos vertinimas“. Rodiklis vertinamas teigiamai, jei ASPJ kasmet atlieka periodinį rankų higienos vertinimą.

Tai reiškia, kad stacionari ASPJ kasmet turi atlikti rankų higienos vertinimą, kurio metu nustatoma, kaip ASPJ laikomasi įstaigos vadovo patvirtintoje rankų higienos procedūroje numatytų rankų higienos reikalavimų.

Kasmet stacionarines paslaugas teikiančiose ASPJ atliekamo HI paplitimo tyrimo metu ASPJ turi pateikti stebėtų rankų higienos momentų skaičių kartu su higieninio rankų antiseptiko sunaudojimo rodikliu (matuojamu mililitrais lovadieniui). Vadovaujantis Hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros tvarkos aprašu,

patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. V-1110 „Dėl hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros ir valdymo“, HI paplitimo tyrimo duomenys pateikiami Higienos institutui.

Rankų higienos vertinimo rodiklis yra vienas iš HI prevencijos ir valdymo indikatorių [4]. Kartu su kitais rodikliais jis rodo, ar ASPJ valdomos HI ir ar tinkamai vykdoma jų prevencija.

Nesant rankų higienos stebėjimo metodikos, ASPJ rankų higienos stebėjimas galimai suprantamas skirtingai. Tokia skirtinga praktika ir metodinių rekomendacijų, taikytinų visoms ASPJ, nebuvimas neleidžia objektyviai įvertinti rankų higienos užtikrinimo lygio ASPJ rodiklio, taip pat pačioms įstaigoms nesuteikia galimybės teisingai atlikti rankų higienos vertinimą ir įvertinti bei palyginti rankų higienos atitiktį reikalavimams bei rekomendacijoms.

Pastaruoju metu rengiamos naujos rankų higienos vertinimo metodikos – literatūroje pateikiama automatizuoto rankų higienos vertinimo pavyzdžių [4], tačiau PSO siūlomas tiesioginio rankų higienos stebėjimo metodas yra laikomas auksiniu standartu, nepaisant tokių jo trūkumų, kaip didelis žmoniškųjų išteklių poreikis, laiko sąnaudos, stebėtojo objektyvumas ir pan. [6].

Įvairiose rekomendacijose pateikiami skirtingi rankų higienos vertinimo imties skaičiai:

- Airijos rankų higienos vertinimo rekomendacijoje rekomenduojama atlikti ne mažiau kaip 200 rankų higienos momentų stebėjimų įstaigoje ir ne mažiau nei 30 – skyriuje. Vis dėlto pripažįstama, kad kuo didesnis stebėtų rankų higienos momentų skaičius, tuo patikimesni duomenys [6];
- Australijos rankų higienos rekomendacijose [8] siūloma nustatyti stebėjimų skaičių (pastaba: ne rankų higienos indikacijų arba rankų higienos momentų, o stebėjimų) ir periodiškumą priklausomai nuo ASPJ atliekamų procedūrų skaičiaus (1 lentelė);

1 lentelė. Rankų higienos stebėjimų imties apskaičiavimas pagal Australijos rekomendacijas

ASPJ dydis	ASPJ dydžio apibrėžtis	Rankų higienos vertinimų skaičius per metus	Reikalingas rankų higienos stebėjimų skaičius
Didelė	Atlieka >5 000 procedūrų per metus	3	350
Vidutinė	Atlieka 2 000–5 000 procedūrų per metus		200
Maža	Atlieka <2 000 procedūrų per metus		100

- Kanados rankų higienos vertinimo rekomendacijose [9, 10] rekomenduojama atlikti ne mažiau kaip 15–30 stebėjimų stebimuose ASPJ skyriuose kiekvieną ketvirtį. Tarp stebėjimų skyriuje rekomenduojama daryti bent 5–10 dienų pertraukas.

Kai kuriose šalyse rankų higienos vertinimo duomenys analizuojami ir apibendrinami ne tik vietiniu (ASPĮ), bet ir nacionaliniu lygiu. Australijoje veikiančios organizacijos „Hand hygiene Australia“ tinklalapyje [7] kiekvieną ketvirtį skelbiami visos šalies rankų higienos vertinimo rezultatai ir pateikiami rankų higienos atitikties rodikliai pagal skirtingus 5 rankų higienos momentus (1 priedas), profesines grupes (slaugytojus, gydytojus ir pan.), skyrių profilį.

Literatūroje galima rasti ir palyginti su ASPĮ duomenimis kitų šalių rankų higienos vertinimo rezultatus (2 lentelė).

2 lentelė. Atitikties rankų higienos reikalavimams rodiklių pavyzdžiai

Šalis	ASPĮ	Stebėjimo laikotarpis	Rodiklio pavadinimas	Rodiklio atitiktis, proc.
Australija	Visos ASPĮ (įskaitant privačias, ambulatorines ir dantų priežiūros ASPĮ)	2017 m. I ketv.	Bendra rankų higienos atitiktis	84,6 proc.
			1 momentas (prieš kontaktą su pacientu)	81,1 proc.
			2 momentas (prieš aseptines procedūras)	88,4 proc.
			3 momentas (po kontakto su kūno skysčiais)	91,6 proc.
			4 momentas (palietus pacientą)	88,2 proc.
			5 momentas (palietus paciento aplinką)	78,6 proc.
			Rankų higienos atitiktis pagal profesines grupes	
			<i>Slaugytojos</i>	87,7 proc.
<i>Gydytojai</i>	73,2 proc.			
<i>Kiti sveikatos priežiūros darbuotojai</i>	82,7 proc.			
Kanada	<i>Rouge Valley Ajax and Pickering ligoninė*</i>	2015 m. balandis – 2016 m. kovas	1 momentas (prieš kontaktą su pacientu)	85,96 proc.
	<i>Rouge Valley Centenary ligoninė*</i>		4 ir 5 momentai (palietus pacientą ir jo aplinką)	89,90 proc.
			1 momentas (prieš kontaktą su pacientu)	79,75 proc.
	<i>St. Thomas Elgin bendrojo pobūdžio ligoninė**</i>		4 ir 5 momentai (palietus pacientą ir jo aplinką)	87,38 proc.
			1 momentas (prieš kontaktą su pacientu)	98,17 proc.
	<i>Cornwall bendruomenės ligoninė***</i>		4 ir 5 momentai (palietus pacientą ir jo aplinką)	98,12 proc.
			1 momentas (prieš kontaktą su pacientu)	75,23 proc.
Airija	Bendrojo pobūdžio ligoninės	2016 m.	4 ir 5 momentai (palietus pacientą ir jo aplinką)	83,75 proc.
			Bendra rankų higienos atitiktis	90 proc.

* <http://www.rougevalley.ca/hand-hygiene-compliance-rate>

** <http://www.stegh.on.ca/public-reporting-and-performance/patient-safety-indicators/hand-hygiene-compliance>

*** <https://www.cornwallhospital.ca/en/HandsRates>

Tinkamai organizuoto ir atlikto rankų higienos vertinimo nauda akivaizdi – Airijoje nuo 2011 m. pradėjus vykdyti rankų higienos vertinimą bendras rankų higienos atitikties rodiklis pakilo nuo 74,7 proc. iki 90,8 proc. 2016 m. [12].

REKOMENDACIJŲ PASKIRTIS

Rekomendacijos skirtos ASPĮ dirbantiems infekcijų kontrolės specialistams, administratoriams ir kitiems asmenims, atsakingiems už infekcijų kontrolę įstaigoje ir dalyvaujantiems vykdam HI prevenciją ir valdymą.

Remiantis PSO ir kitų šalių gerąja praktika šiomis rekomendacijomis siekiama pasiūlyti ASPĮ bendrą rankų higienos vertinimo vykdymo metodiką, kuri leistų įvertinti rankų higienos atitiktį reikalavimams bei rekomendacijoms ir pagal vertinimo rezultatus kelti specialistų žinių rankų higienos srityje lygį.

RANKŲ HIGIENOS VERTINIMAS

Bendrieji rankų higienos vertinimo principai

- Rekomenduojama duomenis rinkti anonimiškai ir užtikrinti konfidencialumą: duomenys turi būti renkami taip, kad nebūtų galima identifikuoti darbuotojo tapatybės (pavyzdžiui, vardas, pavardė), išskyrus tokius atvejus, kai konkretaus darbuotojo rankų higienos stebėjimas ir jo rezultatai bus panaudoti mokymo tikslais.
- Rankų higienos vertinimo duomenys neturėtų būti naudojami kaip administracinio poveikio priemonė (pavyzdžiui, darbuotojo veiklos rezultatams vertinti).
- Labai svarbus grįžtamasis ryšys, todėl apie stebėjimo rezultatus darbuotojai turėtų būti informuojami nedelsiant.
- Galutiniai rankų higienos vertinimo rezultatai gali būti pateikiami arba visiems darbuotojams bendrai, arba suinteresuotoms darbuotojų grupėms, pavyzdžiui, administracijai, infekcijų kontrolės komitetui ir pan.
- Jeigu rankų higienos vertinimo tikslas – apskaičiuoti bendrus rankų higienos atitikties rodiklius, informacija neskelbiama tol, kol nebus suskaičiuoti visi bendri rodikliai.
- Prieš pradėdant rankų higienos vertinimą svarbu įsitikinti, ar vertinamuo-se skyriuose ASPĮ darbuotojai turi tinkamas sąlygas laikytis rankų higienos

reikalavimų. Šiam patikrinimui atlikti galima naudoti anketą „Rankų higienos įrangos ir priemonių atitikties reikalavimams patikrinimo forma“ (2 priedas).

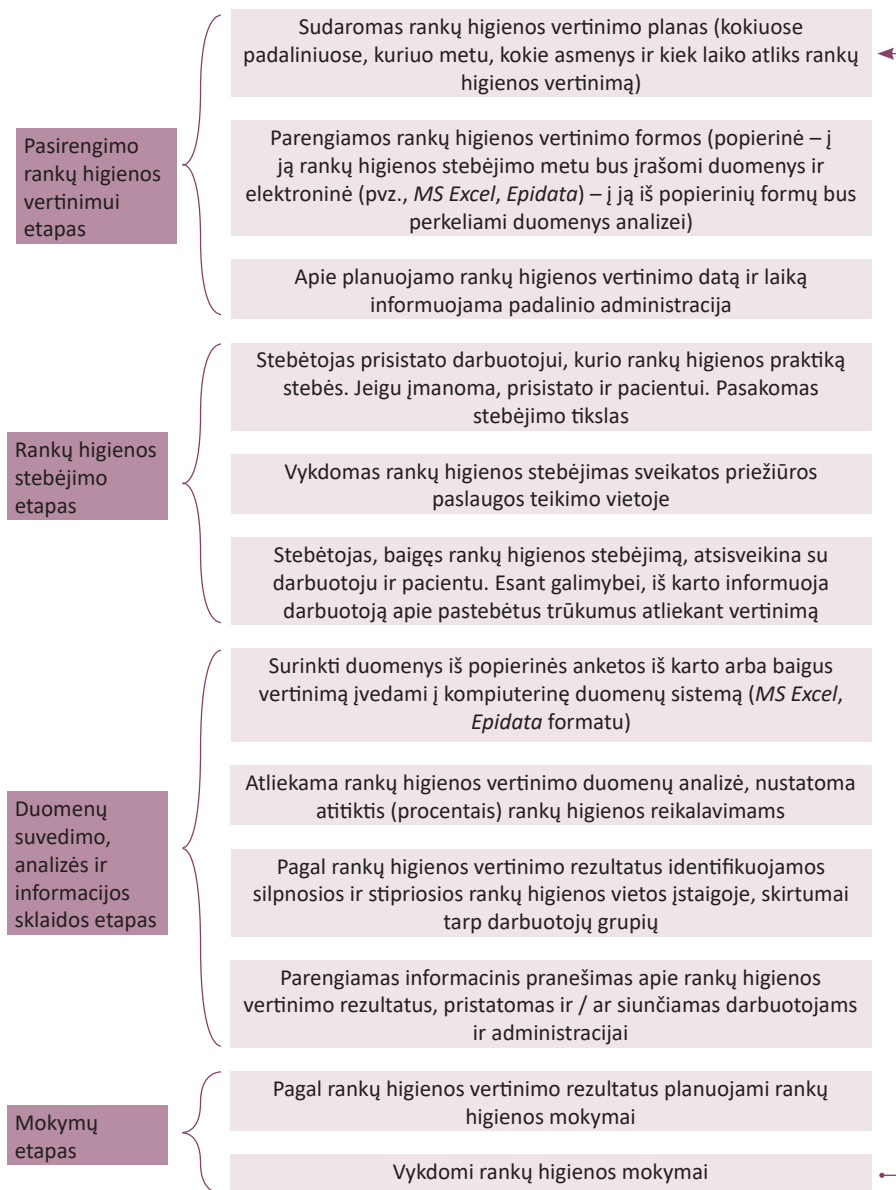
Rankų higienos vertinimą atliekančių darbuotojų vaidmuo

- Pagrindinis rankų higienos vertinimą atliekančio darbuotojo vaidmuo – objektyviai stebėti esamą rankų higienos procesą ASPĮ ir surinkti duomenis apie tai, kaip darbuotojai praktiškai taiko 5 rankų higienos momentus (1 priedas).
- Rankų higienos vertinimą atliekantys darbuotojai turi gerai išmanyti 5 rankų higienos momentus, mokėti juos taikyti, identifikuoti, atskirti ir paaiškinti.
- Rankų higienos vertinimą atliekantys darbuotojai turi turėti praktinio darbo ASPĮ patirties bei gebėti teorines žinias taikyti praktikoje.

Rankų higienos vertinimo eiga

- Rankų higienos vertinimas ASPĮ yra nenutrūkstamas ir pakartojamas ciklas, kurio eiga pateikiama schemoje „Rankų higienos vertinimo procesas“ (1 schema). Jeigu rankų higienos vertinimui atlikti naudojamos elektroninės duomenų rinkimo formos, duomenys atitinkamai įvedami tiesiai į jas ir popierinės formos neberenkamos.
- Rekomenduojama ASPĮ skyriaus, kuriame numatoma atlikti rankų higienos vertinimą, administraciją (vedėją, vyresnįjį slaugytoją) iš anksto informuoti apie planuojamą rankų higienos vertinimo laiką.
- Rankų higienos vertinimo (stebėjimo) metu būtina gerbti paciento privatumą.
- Rankų higienos vertinimas (stebėjimas) neturi daryti įtakos darbuotojo atliekamoms sveikatos priežiūros veiksmams.
- Rankų higienos vertinimas neturėtų būti atliekamas esant ekstremalioms situacijoms (pavyzdžiui, teikiant pacientui skubiąją pagalbą, stebimam darbuotojui patiriant stiprų stresą), nes tokios situacijos neatspindi įprastos rankų higienos praktikos. Tačiau tai nereiškia, kad rankų higienos vertinimas neturi būti atliekamas skubiosios pagalbos arba intensyvios terapijos ir reanimacijos skyriuose.
- Rekomenduojama, kad rankų higienos vertinimą atliekančio darbuotojo nagai būtų trumpai nukirpti, nelakuoti, neturi būti priaugintų nagų, rankų papuošalų (laikrodžių, žiedų, apyrankių).

1 schema. Rankų higienos vertinimo procesas

Rankų higienos vertinimo metodikos pagrindinės nuostatos

- Rankų higienos vertinimo metu vertinama ir skaičiuojama, kiek teikiant sveikatos priežiūros paslaugą yra momentų (pagal 5 rankų higienos momentus) atlikti rankų higieną ir kaip praktiškai buvo atlikti rankų higienos veiksmai.
- Galimos situacijos, kai keletui momentų reikia atlikti vieną rankų higienos veiksmą (pavyzdys pateiktas 3 priede).
- Atitiktis rankų higienos reikalavimams parodo tikslų atliktų rankų higienos veiksmų skaičiaus ir rankų higienos momentų skaičiaus santykį (procentais).
- Atitiktis rankų higienos reikalavimams (procentais) apskaičiuojama atliktų rankų higienos veiksmų skaičių padalijant iš rankų higienos momentų skaičiaus.

$$\text{Atitiktis rankų higienos reikalavimams (proc.)} = \frac{\text{stebėjimo metu atliktų rankų higienos veiksmų skaičius}}{\text{rankų higienos momentų skaičius}} \times 100$$

PAVYZDYS

Slaugytojo padėjėja ruošiasi paversti gulintį pacientą. Šioje situacijoje yra 2 rankų higienos momentai: 1 (prieš kontaktą su pacientu), 2 (po kontakto su pacientu). Slaugytojo padėjėja atlieka rankų higieną tik po kontakto su pacientu. Tokiu atveju atitiktis rankų higienos reikalavimams skaičiuojama taip:

$$\frac{1 \text{ (atliktas rankų higienos veiksmas po abiejų pacientų)}}{2 \text{ (tiek yra momentų, kai turėjo būti atlikta rankų higiena)}} \times 100 = 50,0 \text{ proc.}$$

- Rankų higienos reikalavimų neatitiktis yra tada, kai momentų, kada reikia atlikti rankų higieną, skaičius yra didesnis už atliktų veiksmų skaičių (taip yra ir pateikto pavyzdžio atveju).

Rankų higienos stebėjimo trukmė

- Rankų higienos stebėjimo trukmė laikomas laikotarpis, kurio metu stebima rankų higiena konkrečiame ASPĮ padalinyje.
- Rekomenduojama stebėjimą vykdyti tokiu metu, kai ASPĮ skyriuje vyksta intensyviausia veikla.

- Rankų higienos stebėjimo trukmė (pradžia ir pabaiga) yra žymima (minutėmis) ir skaičiuojama siekiant žinoti bendrą rankų higienos vertinimo trukmę (kiek valandų truko rankų higienos stebėjimas per einamąjį mėnesį, metus ir pan.).
- Rankų higienos vienas stebėjimas turėtų trukti apie 20–30 minučių, priklausomai nuo vykdomos sveikatos priežiūros veiklos stebėjimo.
- Rekomenduojama tam tikrą procedūrą (pavyzdžiui, įvedant kraujagyslių kateterį) stebėti nuo pradžios iki galo. Jeigu procedūra užtrunka ilgiau, rankų higienos stebėjimo trukmė gali būti ilgesnė.
- Jeigu sveikatos priežiūros darbuotojai, kurių rankų higiena yra stebima, nutraukia darbą su pacientais, rankų higienos stebėjimas taip pat turi būti nutraukiamas.
- Vieno rankų higienos stebėjimo metu iš karto gali būti stebimi keli darbuotojai (pavyzdžiui, keičiant tvarsčius gali būti iš karto stebimas gydytojas ir slaugytoja), tačiau nerekomenduojama stebėti daugiau negu 3 darbuotojus vienu metu.
- Vieno rankų higienos stebėjimo metu turi būti stebima mažiausiai 10 rankų higienos momentų. Jeigu per 20 minučių stebėjimo periodą stebima mažiau kaip 10 momentų, rekomenduojama stebėjimo laiką pratęsti tol, kol bus surinkta 10 momentų [11].

Rankų higienos vertinimo apimtis

- Lietuvos ASPJ rekomenduojamas rankų higienos vertinimų ir rankų higienos momentų skaičius pateikiamas 3 lentelėje.

3 lentelė. Rankų higienos vertinimų ir momentų imties apskaičiavimas

ASPJ lygmuo	Rankų higienos vertinimų skaičius per metus	Reikiamas rankų higienos momentų skaičius
Universitetinės, respublikinės	4	≥200
Regioninės		≥150
Rajoninės, specializuotos ASPJ		≥100

Rankų higienos vertinimo duomenų rinkimo anketa

- Anketa „Rankų higienos vertinimo formos pavyzdys“ (4 priedas) yra tik rankų higienos vertinimo anketos pavyzdys. ASPJ, atsižvelgdama į savo poreikius ir rankų higienos vertinimo tikslus, anketą gali koreguoti, pildyti, rinkti mažiau ar daugiau informacijos.
- Atlikus pakeitimus anketoje turi likti tiek kintamųjų, kiek jų būtina norint apskaičiuoti atitiktą 5 rankų higienos momentams (privalomi duomenys: pažymėti rankų higienos momentą ir darbuotojo atliktą veiksmą). Minimalus

sutrumpintas anketos variantas „Rankų higienos vertinimo formos (sutrumpintos) pavyzdys“ pateiktas 5 priede.

- PSO rekomenduoja anketoje išskirti šias darbuotojų grupes, kurios esant poreikiui gali būti skaidomos į dar mažesnes grupes:
  1. Slaugytojas / akušeris;
  2. Pagalbinis darbuotojas;
  3. Gydytojas;
  4. Kiti sveikatos priežiūros darbuotojai.
- Rezidentus kaip atskirą grupę tikslinga išskirti, jei ASPĮ yra universitetinė arba joje dirba daug rezidentų.
- Vienam rankų higienos momentui užpildomas vienas paryškintas duomenų „blokelis“.
- Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, jei darbuotojas užsimauna pirštines neatlikęs rankų higienos, anketos skiltyje „Veiksmas“ visada turi būti žymima „3. Neatliko rankų higienos“.

Duomenų tvarkymas ir analizė

- Rankų higienos vertinimo metu surinkti duomenys iš anketų turi būti įvedami į kompiuterinę duomenų suvedimo ir (ar) analizės sistemą (*MS Excel, EpiData*).
- Šiems duomenims įvesti pagal rankų higienai vertinti naudotos anketos klausimus reikia sukurti atitinkamą duomenų bazę.

PAVYZDYS

Anketos „Rankų higienos vertinimo formos (sutrumpintos) pavyzdys“ duomenų įvedimo į kompiuterinę duomenų bazę MS EXCEL formatu pavyzdys (4 lentelė).

4 lentelė. Rankų higienos vertinimo duomenų įvedimo į duomenų bazę pavyzdys

Stebėjimo Nr.	Skyriaus pavadinimas	Stebėtojo vardas, pavardė	Stebėjimo data	Stebėjimo pradžios laikas	Stebėjimo pabaigos laikas	Darbuotojo pareigos	Momentas	Veiksmas
1	Neurologinis	Vardenis Pavardenis	2017-01-01	08:30	08:40	1	1	1
1	Neurologinis	Vardenis Pavardenis	2017-01-01	08:30	08:40	2	1	1
2	Terapijos	Vardenis Pavardenis	2017-01-02	14:10	14:30	2	5	2
2	Terapijos	Vardenis Pavardenis	2017-01-02	14:10	14:30	2	1	3
3	Krūtinės chirurgijos	Vardenis Pavardenis	2017-01-03	12:20	13:00	1	2	3

- Duomenų analizei naudojama bet kokia statistinė programa, kuri leidžia analizuoti pasirinktą duomenų bazę (pavyzdžiui, jei duomenys pagal pirmiau pateiktą pavyzdį įvesti į *MS Excel* duomenų bazę, šiuos duomenis galite analizuoti tiek *MS Excel*, tiek *EpiInfo*, tiek *SPSS* ir kitomis duomenų analizės programomis).
- Įvedus duomenis pirmiausia apskaičiuojama atitiktis rankų higienos reikalavimams.

PAVYZDYS

Pagal 4 lentelės „Rankų higienos vertinimo duomenų įvedimo į duomenų bazę pavyzdys“ duomenis apskaičiuojama atitiktis rankų higienos reikalavimams:

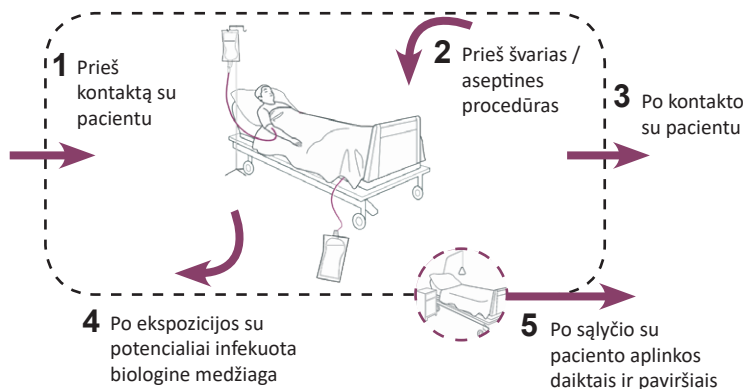
$$\frac{3 \text{ (sudedamas atliktų rankų higienos veiksmų (1+2) skaičius)}}{5 \text{ (rankų higienos momentų skaičius)}} \times 100 = 60 \text{ proc.}$$

- Esant pakankamam duomenų skaičiui (laikoma, kad palyginimui reikia turėti bent po 200 momentų kiekvienoje iš lyginamų grupių), rekomenduotina apskaičiuoti atitiktį rankų higienos reikalavimams (procentais):
  - ✓ kiekvienoje darbuotojų grupėje (atskirai gydytojų, slaugytojų ir pan.);
  - ✓ kiekvienu iš 5 rankų higienos momentų;
  - ✓ atskiruose skyriuose (pavyzdžiui, RITS skyriai, chirurginiai skyriai, terapinio pobūdžio skyriai ir pan.).
- Turint rankų higienos vertinimo atitikties skaičiavimus, ypač pagal darbuotojų grupes, skyrius ir 5 rankų higienos momentus, galima identifikuoti, kokios darbuotojų grupės kokiais momentais tinkamai neatlieka rankų higienos, ir atitinkamai planuoti rankų higienos mokymus.
- Ypač naudinga rankų higienos vertinimo duomenis analizuoti kartu su rankų higienos antiseptiko sunaudojimo duomenimis.

LITERATŪRA

1. WHO guidelines on Hand Hygiene in Health care. WHO. 2009. Prieiga per internetą: <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44102/1/9789241597906_eng.pdf>.
2. Effectiveness of a hospital-wide programme to improve compliance with hand hygiene. Infection Control Programme. Pittet D., Hugonnet S., Harbath S. Lancet. 2000 Dec 23-30; 356(9248): 2196. Prieiga per internetą: <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11073019>>.
3. Hand Hygiene Technical Reference manual. WHO. 2009. Prieiga per internetą: <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44196/1/9789241598606_eng.pdf>.
4. Markevičė R, Valintėlienė R, Vizujė G. Hospitalinių infekcijų prevencijos ir valdymo indikatoriai. Metodinės rekomendacijos. Vilnius, 2015.
5. Automated hand hygiene auditing with and without an intervention. Yen Lee AngelaKwok, Craig P. Juergens, Mary-Louise. 1 December 2016; 44(12): 1475-1480. Prieiga per internetą: <<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0196655316308276>>.
6. Hand Hygiene Observation Audit Standard Operating Procedure. Royal College of Physicians of Ireland. 2014. Prieiga per internetą: <http://www.hpsc.ie/a-z/gastroenteric/handwashing/handhygieneaudit/handhygieneaudittools/File_12660,en.pdf>.
7. Hand Hygiene Australia. Prieiga per internetą: <<http://hha.org.au/LatestNational-Data.aspx>>.
8. Auditing with the 5 Moments for Hand Hygiene tool. Hand Hygiene Australia. Prieiga per internetą: <<http://hha.org.au/ForHealthcareWorkers/auditing.aspx>>.
9. Hand Hygiene Observation Tool: Instructions for Use. Canadian Patient Safety Institut. Prieiga per internetą: <<http://www.patientsafetyinstitute.ca/en/About/Programs/HH/Documents/Tools%20and%20Templates/WRHA%20Hand%20Hygiene%20Audit%20Instructions.pdf>>.
10. HandHygieneAuditFormUSERMANUAL.Vancouverislandhealthauthority.2012.Prieiga per internetą: <http://viha.ca/NR/rdonlyres/4DF307B7-A198-4F55-B89B-398ACF7E-4B1B/0/handhygiene_manual_audit_tool.pdf>.
11. Hand Hygiene Observation Audit Tool. Betsi Cadwaladr University Health Board, 2011. Prieiga per internetą: <<http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/documents/861/Microsoft%20Word%20-%20BCUHB%20Revised%20Hand%20Hygiene%20Observational%20Audit%20Tool%20May%202011.pdf>>.
12. Irish hand hygiene compliance at highest ever level – HSE. 2017. Prieiga per internetą: <http://www.medicalindependent.ie/98922/irish_hand_hygiene_compliance_at_highest_ever_level___hse>.

1 PRIEDAS. 5 RANKŲ HIGIENOS MOMENTAI (PAGAL PSO REKOMENDACIJAS)

1 PRIEŠ KONTAKTĄ SU PACIENTU	KADA?	Higieninė rankų antiseptika privaloma prieš tiesioginį kontaktą (sąlytį) su pacientu.
	PVZ.	Prieš paspaudžiant pacientui ranką; prieš medicininę (neinvazinę) apžiūrą (prieš pulso, temperatūros matavimą); prieš padedant pacientui nusiprausti, apsirengti, pavalgyti; prieš neinvazines procedūras (uždėdant deguonies kaukę) ir pan.
	KODĖL?	Kad apsaugotumėte pacientą nuo patogeninių MO, plintančių per MO užterštas rankas.
2 PRIEŠ ŠVARIAS IR ASEPTINES PROCEDŪRAS	KADA?	Rankų plovimas ir higieninė rankų antiseptika privaloma prieš atliekant aseptines invazines procedūras.
	PVZ.	Prieš paciento dantų valymą; prieš lašinant vaistus į akis; prieš vaginalinę, tiesiosios žarnos, akių, nosies, ausų apžiūrą (su ar be instrumentu); prieš tvarstant žaizdą (su ar be instrumentu); prieš kūno ir organų ertmių punkciją; prieš invazinių medicinos priemonių įvedimą (CVK, PVK, šlapimo takų kateterio, nazogastrinio zondo, endotrachėjinio vamzdelio); prieš keičiant / atveriant bet kokią invazinę medicinos priemonės sistemą (maistui, vaistams, nutekėjimui, siurbimui, pasėliui); prieš paruošiant maistą, vaistus, sterilią medžiagą ir pan.
	KODĖL?	Kad apsaugotumėte pacientą nuo patogeninių aplinkos ir pačio paciento MO.
3 PO KONTAKTO SU PACIENTU	KADA?	Higieninė rankų antiseptika privaloma po tiesioginio kontakto (sąlyčio) su pacientu.
	PVZ.	Paspaudus pacientui ranką; po pagalbos pacientui nusiprausti, apsirengti, pavalgyti; atlikus neinvazinius veiksmus (pamatavus kraujo spaudimą, atlikus EKG, pakeitus patalynę, kai pacientas lovoje, uždėjęs deguonies kaukę ir pan.).
	KODĖL?	Kad patys apsisaugotumėte ir apsaugotumėte gydymo įstaigos aplinką nuo patogeninių MO.

4 PO EKSPONICIJOS SU POTENCIALIAI INFEKUOTA BIOLOGINE MEDŽIAGA	KADA?	Higieninė rankų antiseptika privaloma po tiesioginio kontakto (sąlyčio) su pacientu.
	PVZ.	Paspaudus pacientui ranką; po pagalbos pacientui nusiprausti, apsirengti, pavalgyti; atlikus neinvazinius veiksmus (pamatavus kraujo spaudimą, atlikus EKG, pakeitus patalynę, kai pacientas lovoje, uždėjus deguonies kaukę ir pan.).
	KODĖL?	Kad patys apsisaugotumėte ir apsaugotumėte gydymo įstaigos aplinką nuo patogeninių MO.
5 PO SĄLYČIO SU PACIENTO APLINKOS DAIKTAIS IR PAVIRŠIAIS	KADA?	Plaukite rankas po sąlyčio su paciento aplinkos daiktais ir paviršiais.
	PVZ.	Pakeitus paciento patalynę, kada jo nėra lovoje; nuvalius paciento staliuką; paregulavus perfuzijos greitį; nuvalius iškvietimo mygtuką; po bet kokių kitų kontaktų su paviršiais arba daiktais (prisilietus prie lovos, paciento staliuko).
	KODĖL?	Kad patys apsisaugotumėte ir apsaugotumėte gydymo įstaigos aplinką nuo patogeninių MO.

2 PRIEDAS. RANKŲ HIGIENOS ĮRANGOS IR PRIEMONIŲ ATITIKTIES REIKALAVIMAMS PATIKRINIMO FORMA

Skyrius _____

Patikrinimo data (metai / mėnuo / diena) ____ / __ / __

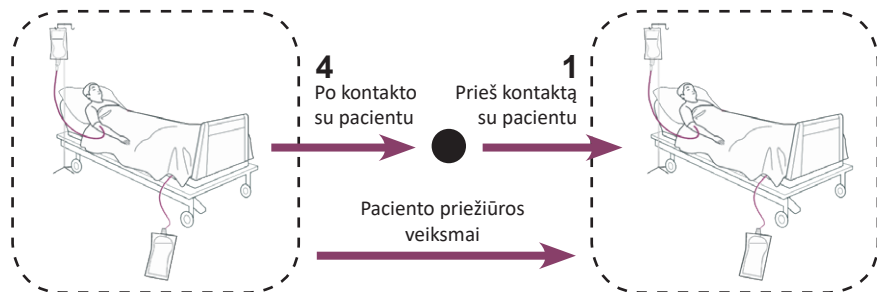
Tikrintojo vardas, pavardė _____

Rodikliai (stebimi tose patalpose, kuriose pagal teisės aktų reikalavimus reikia atlikti rankų higieną)

1. Yra praustuvė su vandens reguliavimo čiaupais;
2. Į praustuvę tiekiamas šaltas ir karštas vanduo;
3. Muilo dozatorius veikia (nesulūžęs, paspaudus teka muilas);
4. Muilo dozatoriaus antgaliai, purkštukai švarūs;
5. Muilo dozatoriuje yra muilo;
6. Antiseptiko dozatorius veikiantis, paspaudus teka antiseptikas;
7. Dozatoriuje yra antiseptiko;
8. Veikiantis vienkartinį popierinių rankšluosčių dozatorius;
9. Vienkartinį rankšluosčių dozatoriuje yra rankšluosčių;
10. Pastatyta atvira / atidaroma pedalu šiukšliadėžė panaudotiems rankšluosčiams išmesti;
11. Prie praustuvės pakabintos rankų higienos instrukcijos;
12. Priėjimas prie praustuvės yra patogus (neužstoja pašaliniai daiktai, įrenginiai).

3 PRIEDAS. 5 RANKŲ HIGIENOS MOMENTŲ DERINIMAS, ESANT MOMENTŲ SEKAI

Atsižvelgiant į praktines situacijas, rankų higiena nebūtinai turi būti atliekama kiekvienai indikacijai, jeigu yra veiksmų seka (pavyzdžiui, pagal pateiktą pavyzdį, atlikus rankų higieną po kontakto su pacientu, jeigu iš karto einama prie kito paciento, nereikia pakartotinai atlikti rankų higienos antrą kartą).

4 PRIEDAS. RANKŲ HIGIENOS VERTINIMO FORMOS PAVYZDYS

Skyriaus pavadinimas _____
 Stebėtojas _____

(vardas, pavardė)

Stebėjimo data (MMMM/MM/DD) ___ / ___ / ___

Stebėjimo trukmė: pradžia (val.:min.) ___:___

pabaiga (val.:min.) ___:___

5 rankų higienos momentai:

1. Prieš kontaktą su pacientu
2. Prieš aseptines procedūras
3. Po kontakto su pacientu
4. Po kontakto su krauju ir kt. kūno skysčiais
5. Po kontakto su paciento aplinka

Stebėjimo
 Nr. (rašyti)

.....

DARBUOTOJAS (DA): 1. Gydytojas 2. Slaugytojas 3. Slaugytojo padėjėjas 4. Rezidentas
 PAPUOŠALAI (rankų): 1. Nėra 2. Žiedas 3. Laikrodis 4. Apyrankė

VEIKSMAS: 1. Antiseptika higieniniu rankų antiseptiku 2. Plovimas muilu ir vandeniu 3. Neatliko rankų higienos 4. Rankas plovė muilu ir vandeniu, atliko rankų antiseptiką (PL ir AN)

PIRŠTINĖS: 1. Užsimovė (U) 2. Nusimovė (N) 3. Tęsia dėvėjimą (T) 4. Nedėvi (ND)

D A	Papuošalai	Mo- men- tas	Veiksmas	Pirštinės	D A	Papuošalai	Mo- men- tas	Veiksmas	Pirštinės
	☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND		☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND
	☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND		☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND
	☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND		☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND
	☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND		☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND
	☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND		☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND

Duomenų anketos Nr. 1 pildymo išaiškinimas

Pažymima,
ar stebimas
darbuotojas dėvi
ir, jei dėvi, kokį
dėvi papuošalą

Pažymima,
ar stebimas
darbuotojas atliko
ir, jei atliko, kokį
atliko veiksmą

Įrašomas
darbuoto-
jo pareigų
kodas (nuo
1 iki 4)

D A	Papuošalai	Mo- men- tas	Veiksmas	Pirštinės
	☐ 1. Nėra ☐ 2. Žiedas ☐ 3. Laikrod. ☐ 4. Apyran.	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	☐ 1. Antisep. ☐ 2. Plovim. ☐ 3. Neatlikt. ☐ 4. Pl ir AN	☐ 1. Turi būti ☐ 2. Neturi būti ☐ 1. U ☐ 2. N ☐ 3. T ☐ 4. ND

Pažymima,
ar turėjo būti
panaudotos
pirštinės ir ar
darbuotojas
jas užsimovė

Pažymima, kuris iš 5 rankų higienos
momentų yra stebimas

5 PRIEDAS

ANKETA NR. 2

RANKŲ HIGIENOS VERTINIMO FORMOS (SUTRUMPINTOS) PAVYZDYS

Skyriaus pavadinimas _____
Stebėtojas _____

(vardas, pavardė)

Stebėjimo data (MMMM/MM/DD) ___/___/___

Stebėjimo trukmė: pradžia (val.:min.) ___:___

pabaiga (val.:min.) ___:___

5 rankų higienos momentai:

Stebėjimo
Nr. (įrašyti)

.....

1. Prieš kontaktą su pacientu
2. Prieš aseptines procedūras
3. Po kontakto su pacientu
4. Po kontakto su krauju ir kt. kūno skysčiais
5. Po kontakto su paciento aplinka

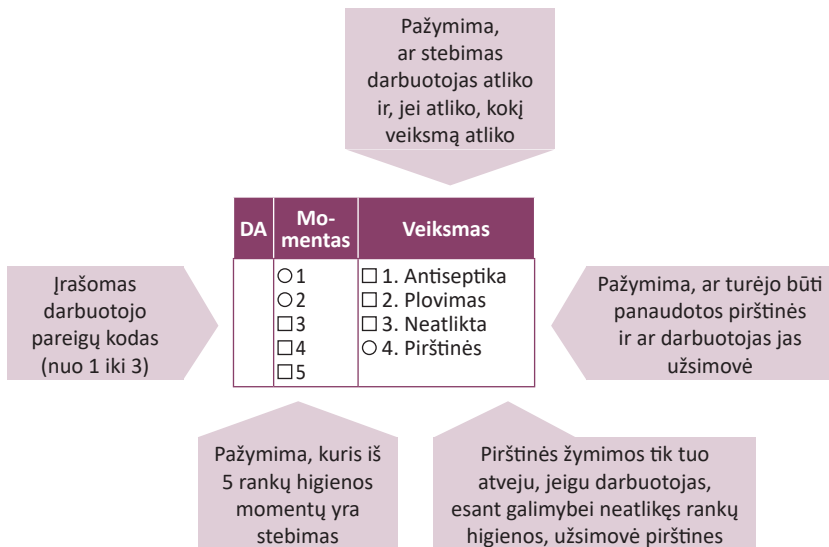
DARBUOTOJAS (DA): 1. Gydytojas 2. Slaugytojas 3. Slaugytojo padėjėjas

VEIKSMAS: 1. Antiseptika higieniniu rankų antiseptiku 2. Plovimas muilu ir vandeniu 3. Neatliko rankų higienos

DA	Mo- mentas	Veiksmas	DA	Mo- mentas	Veiksmas	DA	Mo- mentas	Veiksmas
	○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės
	○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės
	○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės
	○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės
	○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės		○1 ○2 □3 □4 □5	□1. Antiseptika □2. Plovimas □3. Neatlikta ○4. Pirštinės

Duomenų anketos Nr. 2 pildymo išaiškinimas

Higienos institutas

Didžioji g. 22, 01128 Vilnius

Tel. +370 5 262 4583

Faks. +370 5 262 4663

El. p. institutas@hi.lt

www.hi.lt

